

8 2001 DOBRODRUH

Ročník V.

ZDARMA

MĚSÍČNÍK PRO AKTIVITY V PŘÍRODĚ

CHCETE ZAČÍT S POTÁPĚNÍM? PAK SI PŘEDNĚ MUSÍTE ODPOVĚDĚT NA OTÁZKU:

JAKÝ JE ROZDÍL MEZI PADI A CMAS?

Připomínáme, že absolvovat nějaký z kursů je v potápění nutné. Bez certifikátu, který po něm dostanete, vás totiž ve světě nepustí na potápěčské lokality a většinou ani nenafouknou lahve na potápěčských základnách. Začínajícím potápěčem by proto mohl pomoci náš rozhovor o těchto věcech s Janem Kubrychtem z pražské potápěčské školy Kapr Divers. Honza byl dlouhá léta instruktorem s kvalifikací CMAS a před osmi lety se stal tehdy prvním oprávněným instruktorem PADI u nás.

Honzo, jaký systém výuky potápění bys se svými zkušenostmi doporučil začínajícím potápěčům?

Kurs je dobré dělat u potápěčské školy, která je uznávaná nejen u nás, ale i v zahraničí, abys potom, až vycestuješ, neměla problémy. Celosvětově nejznámější výukové systémy jsou CMAS a PADI a pak jsou tu samozřejmě další, jako je např. IANTD – zaměřený na technické potápění, NAUI, DIWA a další méně známé.

Jaký je rozdíl mezi CMAS a PADI?

CMAS – Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques – Světová potápěčská konference, též World Di-

ving Federation, vznikla v roce 1959. Sídlem vedení CMAS se stala Paříž a prvním prezidentem CMAS byl světově známý potápěč a oceánograf Jacques Yves Cousteau. Systém CMAS je systémem nejstarší. Vyšel vlastně z armádního výcviku a v podstatě byl upraven pro použití široké veřejnosti.

PADI – Professional Association of Diving Instructors – má sídlo v Kalifornii a vznikl zde před třiceti lety. Byl už cíleně vytvořen pro běžné uživatele, což znamená, že v něm byly odstraněny některé fyzicky náročné prvky výcviku a způsob výuky byl upraven tak, aby byl přístupný každému.

V České republice je PADI osm let. Vím to přesně, protože jsem byl prvním kvalifikovaným instruktorem u nás. Předtím jsem byl potápěč kvalifikovaný ve CMAS systému. Systém PADI se v ČR teď hodně rozšířil. Je to sice systém komerční, na který lidé ze začátku divně koukali, jako že je to

➔ Pokračování na str. 3

Až do začátku 90. let v našich zemích platilo, že ten, kdo chtěl začít s potápěním, musel zajít na Svazarm a absolvovat výcvik dle metodiky CMAS. Podle počtu hvězd CMAS se potom poznávalo, kolik má kdo napotápěno a co umí. S tržní ekonomikou k nám zároveň vtrhly i další mezinárodní

výukové systémy začínajících potápěčů – především pak celosvětově nejrozšířenější komerční systém – americký PADI. Dnešní adept potápění tak v prvé řadě stojí před volbou, jaký výukový systém zvolit, a poté i v jaké z četných potápěčských škol ho absolvovat.

NA KUBU

Tropická příroda, přítulní lidé, dobrá muzika, teplé moře, langusty, věčný Fidel, úsměvný socialistický skanzen, nejlepší doutníky světa, kohoutí zápsy. Ale také stínové dolarové hospodářství, černý trh neskutečných rozměrů, obchody bez zboží, fízlování, bezvýhodnost situace. To vše je Kuba, na kterou jsme se třemi přáteli podnikli misi. Vezli jsme sem biky a pár českých drobností pro lidi, které na cestě potkáme.

Letadlem to jde docela jednoduše. Stačí mít kolo pořádně zabalené v krabici nebo ve speciálním vaku a tvrdou lepenkou zvlášť chráněné citlivé části. Kola přečkala bez úhony i převoz mezi letišti v Londýně a na havanském letišti jsme je našli, jak se spokojeně vozi na dopravníku.

Naše první dny jsme strávili v Havaně. Bydleli jsme na privatě u Césara, starého salonního komunisty, který před penzí několik let vyučoval marxismus v Mosambiku.

Mogoty v okolí Viñales daly jméno stejným útvarům na celém světě.

Po ránu druhého dne jsme vyrazili na našich kolech spanilou jízdou po ulicích staré Havany, největšího španělského města mimo Španělsko. Většina domů na ploše asi třikrát větší než pražské Staré Město pochází ze 17.–19. století, z doby španělské koloniální vlády.

Havana tehdy byla bohatým předpolím pro dobytelské a misionářské výpravy do zbytku Nového světa. Domy jsou často krásné, ale většinou v žalostném stavu, který nám dává připomenout, jak vypadaly mnohé uličky Staré Prahy před deseti a více lety. Zde je však stav

ještě horší – mnohé domy čtyřicet a více let bez údržby nevydržely a zhroutily se. Tak je ve vnitřním městě řada proluk po zřícených domech a mnoho prázdných domů, které tento osud čeká v nejbližší době. Jejich obyvatelé už blízkost zániku vycítili a přehli.

To César měl vilku pěknou, udržovanou, se třemi koupelnami a se služkou. Bez rozpaků našim kapsám ulehčil skoro o 50 dolarů za noc (dohromady). Po dvou dnech mezi námi vzplály třídní antagonismy natolik, že jsme sbalili pár triček do malých bažůků, nasedli na kola a odjeli na kraj Havany na stopa.

V Havaně jsme stejné nechtěli pobývat moc dlouho. Naším prvním cílem byla západní provincie Pinar del Río s velkou krajinnou a přírodní rozmanitostí. Jinými slovy – hlavnímu městu nejbližší větší území, které není rovinné. Středem našeho zájmového území bylo městečko Viñales, v jehož okolí je dramatická krajina plná mogotů (mogotes – odtud pochází jejich jméno) – silně zkrasověných vápencových skalnatých suků vystupujících kolmo z rovinnatého okolí do výšky i dvou set metrů nad okolní terén.

Kola jsou nám tu více než sportovním nástrojem spíše dopravním prostředkem, který nám umožní dostat se do míst jinak jen těžko přístupných. Proto jsme větší, krajinně méně zajímavé úseky překonávali stopem. První byla právě cesta mezi Havanou a Pinarem – asi 150 kilometrů.

➔ Pokračování na str. 4

S KOLY

Řepová 679
196 00 Praha 9-Čakovice
tel.: 02/83 93 1000, 83 93 2000
tel. servis: 02/83 93 20 20
tel. prodej nových vozů: 02/83 93 22 22
mobilní: 0602 26 26 26 Eurotel
0737 150 150 Paegas
Fax: 02/83 93 3000
E-mail: info@auto-elso.cz
www.auto-elso.cz

AUTO ELSO®

Komplexní služby pro Váš vůz...

Prodej - nové vozy ŠKODA:

- za hotové
- na leasing
- na spotřebitelský úvěr
- protiúčet (sleva na nový vůz až 2 %)
- velkoodběratelské slevy
- pojištění při prodeji:
Česká pojišťovna, Generali, Allianz, Kooperativa, ČRP*, Česká podnikatelská, Zurich pojišťovna
- přihlášení vozů na Dopravním inspektorátu

Prodej - ojeté vozy:

- záruka až 6 měsíců
- nákup, zprostředkování a následný prodej
- možnost na leasing ŠKODA, případně CaC leasing, GE Capital leasing

Prodej a montáž:

- originálního autopříslušenství záruka min. 1 rok

- zabezpečovacího zařízení: mechanické elektronické
- autorádií, centrálního zamykání
- klimatizace, nezávislého topení
- ochranných lyžin agregátů
- mobilních telefonů a Hands free sad

Prodej originálních náhradních dílů:

- záruka min. 1 rok
- vozy ŠKODA 105 až OCTAVIA a FABIA

Bezpečnostní kódování autoskel
Lepení bezpečnostní a zatemňovací fólie oken

Servis, opravy:

- 24 hodin příjem vozů do opravy
- záruční a pozáruční servis vozů ŠKODA
- pozáruční servis vozů VW, Seat, Audi, Opel, Ford

chutná lépe, než si myslíte...
...za cenu nižší, než čekáte

C-vitamin

C-vitamin jsou cucavé tablety s vynikající ovocnou příchutí, které chutnají celé rodině. Posílí obranyschopnost organismu. Neobsahuje sacharózu, a proto je vhodný i pro diabetiky.

C-vitamin je nový přípravek, který vhodně doplňuje a rozšiřuje sortiment výrobků řady Pangamin.

C-vitamin obsahuje 100 mg kyseliny askorbové v 1 tableti.

C-vitamin je doplněn dalšími složkami, které jsou přírodním zdrojem minerálních látek, aminokyselin a proteinů (beta-karoten, želatina, syrovátka, kolagen...) a které působí s vitaminem C synergicky (podporují jeho účinek).

C-vitamin umožňuje svým optimálním obsahem vitaminu C jeho maximální využitelnost organismem a v případě potřeby i zvýšit jeho denní dávku užitím více tablet v průběhu dne.

C-vitamin se užívá preventivně, při nedostatku vitaminu C v organismu, při jeho zvýšené spotřebě v období infekčních onemocnění, při zvýšené tělesné a duševní zátěži.

C-vitamin je vhodný k doplnění léčby celé řady onemocnění.

C-vitamin je cenově nejdostupnějším přípravkem obsahujícím 100 mg vitaminu C.

www.pangamin.cz

Výrobce: Pražské pivovary, a.s., Pivovar Braník.

Žádejte ve své lékárně.

Termoprádlo, ve kterém se Žije!

Kvalitní značkou mezi termoprádly je švédský CRAFT. Právě zde vznikaly první pleťovny ze speciálně utvářených syntetických materiálů, které jsou na omak naprosto stejně příjemné jako tradiční přírodní materiály, ale ve svých vlastnostech je daleko předčí. Kvalitní speedi prádlo je tedy základem vašeho oblíbení a toho jsou si lidé ve Skandinávii dávno vědomi. Léta zkušeností tu, co si denně oblékají a v čem tráví dlouhá hodiny při sportu, práci či odpočinku a v čem dokonce i spí - děti i dospělí. Musí je to chránit, musí to dlouho vydržet a hlavně, musí to být příjemné na tělo. Materiály a argumenty, které dnes na svých zákaznících získávají, zejména domácí výrobci, jsou již dávno překonány a CRAFT je nepoužitelné.

CRAFT
scandinavia

VAVRYS CZ s.r.o.
Hradištko 882
763 26 Luhačovice
Česká republika

tel.: 067 - 713 16 65
fax: 067 - 713 16 85
vavrys@vavrys.cz
www.craft.cz

SPORTSWEAR
SINCE 1977

SKIALPINISTÉ SJELI LENINA

Kyrgyzstánská sedmtisícovka Pik Lenina (7134 m n. m.), kdysi druhá nejvyšší hora sovětské části Pamíru, se v posledních letech stala častým cílem českých i dalších horolezeckých výprav. Důvody byly donedávna zřejmé – její relativně snadná finanční dostupnost, alespoň co se týče porovnání se sedmtisícovými a vyššími kopci jinde ve světě. Jestli tomu tak bude i v dalších letech, je ovšem otázkou. Závisí to zjevně na vývoji konfliktu v blízkém Afghánistánu.

Jednou z expedic, která letos „na Leninu“ vyrazila, byla i smíšená 22členná česko-slovenská skupina vedená jedním z našich neaktivnějších skialpinistů poslední doby Janem „Paličem“ Paolou. Píšeme o ní především proto, že měla netradiční cíl – sjezd Lenina na skialpových a telemarkových lyžích a také na snowboardu. A byla v tom úspěšná! Čech Petr Novák sjezd z vrcholu na skialpových a Slovák Peter Kollár na telemarkových lyžích, když sjezd přerušili novocovním ve třetí táboře.

Snowboardista Petr Adámek ze Vsetína pak sjezd na svém prkně do základního tábora z výšky 6600 metrů. Pětičlenné družstvo, vedené právě Petrem Novákem (byli v něm dále Alice Korbová, Jiří Pleskač, Milan Hurtík a zmíněný Peter Kollár), navíc vystoupilo na vrchol novou cestou v severní stěně. Další tři sloven-

ští lezci dosáhli vrchol normálkou přes „Rozdělnu“.

Takže blahopřejeme a zařazujeme fotky jednoho z nejúspěšnějších členů expedice Petra Nováka, a také výňatek z jeho expedičního deníku, který nám zaslal.

„11. 8. – 13. vrcholový den. Celou noc rádí silný vítr a nese sebou tuny sněhu, takže spím jen chvíli. Vstáváme, ale vše vaříme v apsidě, abychom venku nezmrzli. Je jasná obloha a venku teď může být tak -25 °C. Vypadá to, že vítr se řídí východem a západem slunce. Každý den začíná ve 21.00 hod. a utichá v 8.00 hod. Před 7. hodinou v sedmi li-dech vyrážíme na vrchol už poměrně na-lehko. Jdeme všichni na mačkách, protože na lyže je to už moc strmé. V této chví-li velice oceňuji výškové návleky na skelety, bez kterých by mi nohy určitě pomrzly. Jde to velice pomalu, bořím se do

půli stehem, ale já do toho dávám všechno a prakticky prošlapávám 95 % cesty. Se zbytkem mi pomáhá pouze Alice a Peter Kollár. Místy jsou ledové jazyky, po kterých někdy běžím. Vychívají také vršky skalek, po nichž se už rychleji dostáváme ke skalám, kde zjišťujeme, že zamýšlená trasa bude neprůchodná, protože ve výstupovém žlabu je sněhu po pás. Volíme cestu více vlevo pod skalami vrcholového hřebene, kterou se dostáváme na hřeben do sedla 6830 metrů. Já se vracím ke Kaldovi pro baterie do GPS

a znovu stoupám do sedla, ze kterého je už vidět skutečný vrchol Piku Leni-na. Jsou 2 hodiny odpo-ledne a my pokračujeme do posledního sedla 6950 metrů. Mám velkou krizi, beru si pěřovou bun-du, na obličej masku a ly-žařské brýle. Trochu ener-gie mi dodal Power gel a já mobilizuji zbytek sil. Lyže neseme na vrchol už pouze dva, já a tele-marker Peter Kollár. Ostatní odkládají veške-rou zátěž. Všichni se mi vzdalují, ale já se ne-vzdám. Volím nejkratší kolmou cestu a rychle

postupuji na předních hrotech maček. Ostatní ocenili moji práci v týmu a pár metrů před vrcholem na mě čekají, abych dosáhl vrcholu jako první. Velmi mě to potěšilo a se slzami v očích si vychutná-vám ten pocit. V 17.00 hod. nás na vr-cholu Piku Lenina (7134 m n. m.) stanou pět. Já, Alice, Jirka Pleskač, Milan a Peter Kollár. Jirka Pleskač vysláčkou oznamuje do základního tábora, že jsme uspěli a přijímá gratulace nejen k výko-nu, ale i k jeho narozeninám. Prožívám bláznivou euforii, dělám kotmelce, salta

a během po vrcholu jako kamzík. Po půl hodině nasazují lyže a kluci mi berou ba-toh. Nohy sotva držím u sebe, ale za chvíli jsem v sedle. Peter Kollár mě s menšími potížemi následuje na tele-marcích. V sedle čeká zbytek skupiny Kalda a Sam. Alice, Kalda a Jirka Pleskač si nasazují lyže, já si beru svůj batoh a společně sjíždíme po stejné trase, jako byl výstup. Sjezd vypadal velice náročné z pohledu nahoru, což odhalil Milan se Samem a nechali lyže ve troje. Ovšem ve skutečnosti to bylo ještě horší! Tvrdý

sněh, místy i led, střídá prachový sněh s kusy ledu a kamení. Máme velice potíže dechové i technické, a tak z počátku sjíždíme spíše traverzem, ale mně to nedá a pouštím se do agresivní jízdy s občas-ným kotmelcem. Milan ztratil při výstupu foták. Scházení se Samem však bylo snad ještě horší, protože při každém kroku do-cházelo k lámání nohy přes ledovou krustu. Do třetího tábora dojždím ja-ko první v 19.00 hod. Ve-čer si vařím trochu těsto-vin a jdu spát. Nic mi ne-jde, mám prostě dost.“

Pletené čepice, čelenky a svetry KAMA s membránovou podšívkou WINDSTOPPER® zajišťují optimální tepelnou regulaci těla a chrání před podchlazením. WINDSTOPPER® je absolutně větruvzdorný a extrémně prodyšný.....Lenka sice má tuto kvalitní čepici, ale pro samou parádu si nevezla na bivakování s kamarádem kuku ze stejného materiálu. Proto jí přes noc pěkně zčervenala nos, což za svítání 1. 1. 2001 na vrcholu Smruku v Beskydách při -18 °C zachytil Jan Pala .... no nezávidíte jim?

WINDSTOPPER® je registrovaná značka © W. Gore & Associates GmbH

KAMA s.r.o., Fr. Křížka 10, 170 00 Praha 7
Tel. 02 / 3337 9066 Fax :02 / 3337 8876
e-mail: pertl.kama.cz http:// www.kama.cz

BUFI SPORT

turistika a volný čas

Kolekce pro aktivity v přírodě od firmy VAUDE se vyznačuje kvalitním zpracováním a plnou funkčností použitého materiálu. Je určena nejen pro aktivní (fyzicky zdatné) sportovce, uspokojí taktéž široký

okruh lidí, provozujících jakoukoliv aktivitu v malé míře „pro radost“.

Těšíme se na vaši návštěvu.

Křížkova 47, 180 00 Praha 8, tel.: 0604/203 446, 02/24 81 73 20
e-mail: bufisport seznam.cz

humí OUTDOOR

Český výrobce sportovního vybavení
HUMI outdoor s.r.o.
Wences 82, 263 01 Dobruška, CZ
tel. 0305 520 790, fax: 0305 520 703
e-mail: info@humioutdoor.cz

www.humioutdoor.cz

CONCORDIA POLARTEC

KNEISSL & FRIENDS.
PRODUCTS FOR FRIENDS.

Obchodníka, ve Vaší blízkosti, Vám rádi poradíme:
e-mail: sportkoncept iol.cz, Tel.: 02/ 83840221-2

Raichle

SCOUT GTX

modrá/šedá
dámské velikosti 3,5 – 8,5
Art. 21110-1160-1341
pánské velikosti 6 – 12+13
Art. 21110-1170-1341

K2 ČECHY NEZDOLÁNA, ČESEN ANO

Neaktivnější česká horolezecká parta v Himálajích posledních let, volné horolezecké sdružení Himalaya 8000, letos zaměřila k Mekce himálajských horolezeckých snů – zřejmě nejtěžší osmitisícovce – K2. Výstup na vrchol se nepodařil, nicméně čeští horolezci vylezli těžkou Česenovu cestu až do výšky 7900 m, kde se spojuje s normálkou. Na tuto výpravu byl sdružením opět pozván i Radek Jaroš, který se v roce 1998 stal třetím Čechem (druhým bez použití umělého kyslíku) na vrcholu Everestu. Zeptali jsme se na jeho zážitky z K2.

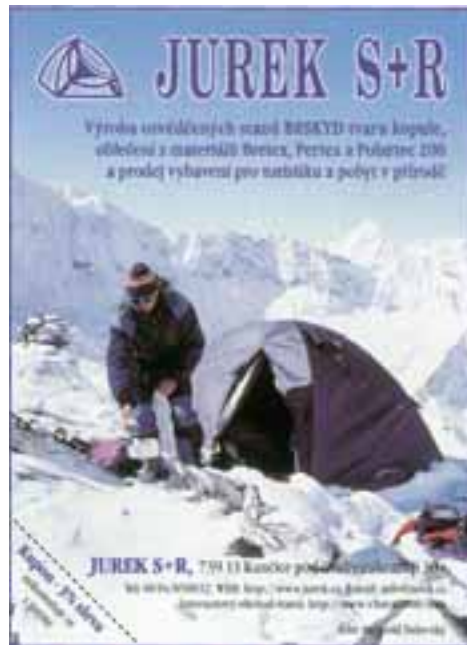
Pohled na ledovec Baltoro při výstupu z BC.

Radku, co tě lákalo právě na „K dvojce“? Chtl bych slézt tři nejvyšší vrcholky světa (Mount Everest mám už za sebou), a tak jsem se snažil vyrazit na K2. Minulý rok se mi to nepovedlo. Odjeli jsme se sdružením Himalaya 8000 pouze na Kanchenjungu, kde nás však víchlice zastavila ve výšce 7500 m. Letos se nám ale již podařilo dát dohromady expedici Qgir-K2-2001, právě na druhou nejvyšší horu světa. Majestátní K2 má až legendární pověst a je považována všemi himálajskými horolezci za prubířský kámen schopnosti každého z nich. Že je to výstup na hranici lidských možností, jsem se přesvědčil na vlastní kůži. Expedice se začala připravovat na podzim loňského roku. Tvořilo ji sedm horolezců, z toho pět s letitými zkušenostmi z výstupů v Himálajích, a dva nováčci. Ti tak trochu „zbyli“ z týmu, co měl jít na Broad Peak. Náš původní cíl byl totiž výstup na obě tyto osmitisícovky. Samozřejmě nemohu zapomenout na jedinou ženu výpravy, Soňu Vomáčkovou, která vylezla jako první Češka na osmitisícovku Makalu a Lhotse. Do Pákistánu jsme odletěli v polovině června. Z Islámábádu jsme cestovali dva dny autobusem a den džippy, poté následoval pětidenní pochod se 100 nosiči do základního tábora ve výšce 5200 metrů.

Jak probíhalo vlastní lezení na K2?
Již po příchodu do základního tábora jsme spolu se Zdeňkem Hrubým a Petrem Maškem začali budovat první výškový tábor ve výšce

6000 metrů, druhý výškový tábor byl postaven ve výšce 6800 m 8. července. O den později již byl vybudován třetí výškový tábor ve výšce 7200 metrů. Tempo budování výškových táborů bylo velice rychlé, postavili jsme je se Zdeňkem Hrubým, Mírou Cabanem a Petrem Maškem prakticky za deset dnů. Soňa, Josef Šimůnek a Luděk Ondřej zatím vyfixovali cestu do C I a vyzásobili ho. Počasí nám příliš nepřálo, pořád vanul silný, mrazivý vítr a laviny nám vybudované tábory zničily. Proto jsme je museli postavit znovu. Čtvrtý výškový tábor se nám v první fázi nepodařilo postavit, ale s Mirkem jsem zřídil depo ve výšce 7700 m. Čtyřku jsme stavěli 2. srpna. Když už jsme se v noci ve dvě hodiny chystali na vrcholový výstup z výšky 7900 metrů, náhle se zhoršilo počasí, začala vánice a nastal okamžik pravdy, zda postupovat dál, nebo se vrátit zpět. Po šesti hodinách čekání jsme zvolili druhou variantu, což se ukázalo jediné možné, protože jsme v silné vánici sestupovali další dva dny z výškových táborů a mě to pravděpodobně zachránilo život. Dole doktor zjistil, že mám zápal plic a pobyt v extrémní výšce bych asi nepřežil. Bojovalo se o život, ve vánici existovala reálná možnost lavinového nebezpečí, někdy jsme viděli před sebe jen půl metru. Ambiciózní cíle výpravy, ale i osobní, musely jít stranou, riziko vážných zranění či smrti každého z nás bylo tak vysoké, že by vlastně zážrak, že jsme se vrátili živí a zdraví.

Vrcholu jste nedosáhli. Jak tedy hodnotíš výsledky expedice?
I když jsme nedosáhli vrcholu K2, přesto považuji celkový výsledek expedice za úspěch. Na vrchol K2 jsme se vydali Česenovou cestou, pilířem, který je extrémně těžký a překonává výšku 3000 metrů. V C IV se spojuje s Abruzziho pilířem a jako tzv. normálka pokračuje na vrchol. Celý pilíř je lezení v mixech, skále a ledu. Jen na dvou místech tu lze postavit batoh vedle sebe, aniž by spadnul. Je tu také jen zoufale málo míst, kde lze postavit samotný stan na bezpečném místě. Lezení je stále na hrotech, v místech, kde téměř neustále padají kameny, v některých

místech hrozí lavinové nebezpečí. Musí se neustále lézt – jít s hůlkami není možné. Věděli jsme, že to bude těžké, ale realita předčila očekávání.

Prozrad nám některé technické zkušenosti. Na čem třeba vaříte a jaký máš v těch extrémních výškách pitný režim?

Vaříme zásadně na plyn a v téhle třídě je náš Var úplně super. Potvrdilo se nám také, že nelze zapomenout i na zdánlivě maličkosti, kdy jsme podcenili výběr čaje, kterého musíte vypít denně několik litrů. Měli jsme totiž jen zelený a černý a když vypijete několik litrů jen černého, tak třeba nemůžete usnout celou noc, protože tep vyletí nahoru. Každá nedbalost, opomenutí, se v extrémních podmínkách může vyjmít tak, že se rozhoduje nejen o zdraví samotném, ale i o zachování života.

A co plánujete na příště?
Když jsme se dostali do bezpečí, tak jsem si říkal, že už na to kašlu, že mě do Himálajů už nikdo nedostane. Za pár dní jsem už však uvažoval jinak. Velehory jsou jako droga, propadnete jejich kouzlu tak, že ani o tom nevíte. Všichni čtyři, co jsme vylezli celý pilíř (já, Hrubý, Mašek a Caban), už chystáme další expedici na Kanchenjungu. Někdo nám třeba závidí, ale podstoupit to martyrium, být třeba padesát dnů v prostředí pod bodem mrazu, v místech, kde na vás čeká každý den smrtelné nebezpečí, kde musíte ze sebe vydat opravdu všechno, poslední zbytky fyzických a psychických sil, se mnoha lidem ve skutečnosti nechce. Není nám opravdu co závidět, vždyť každý si svůj osud řídí sám.

MILAN MANDA

Cestovatel (USA, Austrálie aj.) se zájmem o turistiku (kanoe, běžky, vysokohorská turistika, horské kolo) aj. hledá partnerku do nepohody.
Jirka - svobodný, nekuřák, VŠ, 38/164.
E-mail: jh63@seznam.cz Zn: Austrálie 2003

: Enjoy skiing!

ergo speed x
ergo speed x foam

ergo speed x

white star Mix

white star Six

visit us on the web:
www.kneissl.com

www.ergo.at

JAK SE DOSTAT Z LAVINY?

Společně s tím, jak se posunují hranice lidských možností a odvaha podnikat stále riskantnější podniky, roste i nabídka zboží, které zajišťuje či zvyšuje bezpečnost při nebezpečných akcích. Ještě před lety vysmívaná cyklistická přilba se dnes stala samozřejmostí, bez plovací vesty již vodák do lodí nesedne. Tento trend je patrný i v lyžování a zejména v jeho extrémnějších formách jako freeriding a skialpinismus. Tam navíc hrozí jedno ne příliš obvyklé nebezpečí – zasažení lavinou.

Lavina je doprovodný prvek toho nebezpečného, co lyžování poskytuje – sjezd v hlubokém prašanu. Riskovat se nevyplácí, protože i s nejmodernější bezpečnostní výbavou představuje lavina smrtelné riziko. Proto by mělo být první krédo všech, kteří rádi navštěvují volné terény, nepouštět se nikam, kde není stoprocentně bezpečno. Praxe ale ukazuje, že toto opatření nestačí a ročně zemře pod lavinou desítky lidí. Proč? Zejména proto, že nebyli dostatečně včas lokalizováni.

Účelem řady protilavinových pomůcek je tedy umožnit co nejrychlejší lokalizaci obětí. Více jak 90 % zasažených totiž žije ještě po dvaceti minutách, ovšem potom toto procento rapidně klesá. Rychlost rozhoduje o životě a smrti.

Na počátku dne již nejsou lavinové šňury, ale jejich elektroničtí nástupci. Patrně nejrozšířenějším systémem jsou tzv. beepery, pípsy, pípáky, arvy... Jsou to přístroje velikosti walkmanna, které fungují ve standardním režimu jako vysílače, při vyhledávání zasypaného se pak přepnou do módu přijímače. Ten poté přijme vysílaný signál zasypaného beeperu a podle intenzity signálu se oběť speciálním postupem lokalizuje. Vyhledávací postup je potřeba se naučit a cvičit. Výhodou systému je jeho soběstačnost a kompatibilita, používají jej zejména skialpinisté a hoří se i do odlehklých oblastí. Nevýhodou jsou energetické nároky, nutnost vědomé aktivace a udržování správného režimu (přijímač vám pod lavinou moc nepomůže...).

Pro lyžáře, kteří milují volné sjezdy v dosahu alpských lyžařských středisek – velmi často dochází k zasažení lavinou i v bezprostřední blízkosti sledovaných sjezdovek – byl vyvinut systém na podobném principu. Dobrodruh má při sobě – všité do oblečení, nalepené na botách – tzv. Recco reflektory, což jsou speciální tištěné spoje, které pracují na pasivním principu. Znamená to, že se signál vyslaný speciálním detektorem odrazí nazpět v modifikované podobě a podle toho je oběť lokalizována. Reflektory Recco jsou výhodné tím, že jsou velmi jednoduché – lehké, malé, bez nároku na energii, prakticky neznikitelné a oproti přístrojům pracujícím na systému vysílač/přijímač řádově levnější. Nevýhodou mají jedinou, a to tu, že vyhledat oběť dokáže pouze záchranný tým, který je vybaven speciálními detektory.

Prakticky v celých Alpách je však záchranný systém Recco samozřejmostí, záchranné týmy standardně začínají tím, že proměří lavinový nános detektorem Recco, až poté přijdou na řadu lavinové sondy a lavinový psi. Jsou zaznamenaný

i případy, kdy se oběti v lavinové změti rozbil nárazem tradiční lavinový přístroj a až reflektor Recco umožnil její lokalizaci. V oblastech, kde je vyšší frekvence lyžařů mimo sjezdovky se pak používají k záchraně speciální detektory s extrémně velkým dosahem, které jsou zabudovány na palubách záchranných helikoptér. Helikoptéry jsou schopny pokrýt velkou území, což je pro použití systému velmi výhodné. Jedinou nevýhodou je jejich nepoužitelnost za extrémně špatného počasí. Ovšem, kdo z nás vyrazí na volné sjezdy za míly a silného větru...

Systém Recco, který je švédského původu, není žádným ekvem a používá se již léta, a to třeba i na závodech ve volném ježdění, kdy jezdec bez reflektoru není na trat vůbec připuštěn. V poslední době však nastupuje do nové etapy a silně expanduje, například se letos objevil vbudován do lyžařské boty Atomic. Na českém trhu jsou pak horkou novinkou samolepící Recco reflektory, které si bez velkých finančních výdajů můžete naletit na jakoukoli lyžařskou botu. Podobně se nadále rozšiřuje okruh lyžařských oblastí, které disponují záchrannými týmy Recco. Vedle Alp se používá v Americe, Kanadě, ve Skandinávii, v Japonsku, Andoře... Přesný seznam středisek, které jsou systémem vybaveny, podobně i těch, jež disponují záchrannou helikoptérou s Recco detektory, naleznete na www.recco.cz.

Ani nejspělejší systém nezmění smrtící lavinu na přítulný živel a vždy bude platit axiom, že lavina nás zasáhne prostě nesmí. Přesto by se postupně měly stát systémy k lokalizaci pod lavinou novým standardem. Již do dnešní doby mohly zabránit desítkám či stovek zbytečných úmrtí, kdy oběti zemřely třeba jen pod několika centimetrovou vrstvou sněhu pouze proto, že byly objeveny pozdě.

– ps –

RECCO
RESCUE SYSTEM

Při nákupu přes internet 10% sleva.

Systém RECCO je nejdůležitější a nejlépe osvědčený, jak zjistit svou lokalizaci pod lavinou.

Samolepící reflektor RECCO (na obrázku) tvoří základní součásti systému. Je zabudován do lyžařské boty.

Průběh vyhledávání oběti pomocí systému RECCO je následující: 1. Zasypaný lyžař aktivuje svůj reflektor. 2. Záchranný tým s detektorem RECCO vyhledá signál. 3. Detektor RECCO lokalizuje oběť.

RECCO
RESCUE SYSTEM

SIR JOSEPH
EQUIPMENT FOR ALPINISTS
RAKONCAJ

www.sirjoseph.cz

Spací pytle • péřové bundy a vesty • nepromokavé oblečení • kamaše • expediční vybavení • stany • bivakovací pytle • hodinky Suunto

TĚŽTĚNÝ KATALOG ZDARMA.

Mr. Joseph, J. Rakoncaj, Košice 17006, 811 01 Turnov
tel./fax. 0485/232 802, e-mail: rakoncaj@sirjoseph.cz

emco

EXPRES
Nový ovesný program!

Společnost Emco vyvinula ve svých laboratořích novou řadu výrobků, které odpovídají minimálně se životním podmínkám a stravovacím zvyklostem spotřebitelů. Jedná se o řadu ovesných výrobků, které jsou zpracovány pro rychlou a snadnou přípravu, s vynikajícími výživovými i chuťovými vlastnostmi.

Emco EXPRES ovesná kaše
se zálivá horkou vodou a po cca 3 minutách nabídně přirozenou sladkou, světlou či lehkou večeři.

Emco EXPRES drink
je mlátský nápoj s téměř 40% podílem ovesných vloček, který po rozmíchání ve studené nebo teplé mléce vytvoří přirozenou a překvapivě lahodný nápoj.

Novinka na českém trhu!

Emco spol. s r.o., Žitovická 2398, 106 00 Praha 10, tel.: 0246718 2102
e-mail: market@emco.cz, www.emco.cz

AUTHOR

„TO NEJLEPŠÍ OD NÁS NAUDEŠ NA SEKTORU 2001“.
TOM RITCHEY

SECTOR

Model: RIDE SHIMANO LX (27" VYH.L.)
Razání: SHIMANO LX
Měřítko: SHIMANO XT

CENA: 20.990 Kč.
KOLÍK MĚŘÍTE ZEMĚNĚ PŘEDSTAVITELNÝ
AUTHOR CREDIT JIŽ PO ZAPLACENÍ
ČÁSTI (KAPITALIZACE) 2.999 Kč.

PŘI ZAKOUPENÍ TOTOHO MODELU JAKÉHOŽIČKY ZISKÁTE V EXKLUZIVNÍM AUTHORU SLAVO.

AUTHOR CREDIT nabízí nejvýhodnější podmínky pro splátní půjčky. Jedinou kůl v České republice od ČEB CREDIT a.s. Informace naleznete u všech prodejců AUTHORU.

AUTHOR CREDIT

AUTHOR